

1. Ғылыми кеңестің хатшысымен **ӘЗІРЛЕНГЕН**

2. Ғылыми кеңестің хатшысымен **ЕНГІЗІЛДІ**

3. Ғылыми кеңестің шешімімен **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**
29.05.2024 жылғы № 06 хаттама

4 ӘЗІРЛЕУШІ:

М.Хасанова – ғылыми кеңес хатшысы, PhD докторы, қауымдастырылған профессордың м.а.

5 САРАПШЫЛАР:

Е.Исакаев - академиялық мәселелер жөніндегі проректор, биология ғылымдарының кандидаты;

Ж.Жарлыгасов - зерттеулер, инновациялар және цифрландыру жөніндегі проректор, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Н.Темірбеков - әлеуметтік-тәрбие жұмысы жөніндегі проректор, техника ғылымдарының кандидаты;

Е.Книга - персоналды басқару бөлімінің бастығы;

Э.Наурызбаева - академиялық қызмет басқармасының бастығы, педагогика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

А.Айдналиева - құқықтық қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу бөлімінің бастығы, экономика ғылымдарының магистрі.

6. ТЕКСЕРУ МЕРЗІМДІЛІГІ

3 жыл

7. Е 384-2020 Ереже. А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ құрмет, академиялық атақтары мен наградалардың беру **ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ.**

Осы Ереже «Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті» КЕАҚ Басқарма Төрағасы - Ректорының рұқсатынсыз толық немесе ішінара көбейтілмейді, тираждалмайды және таратылмайды.

Мазмұны

1-тарау. Қолдану саласы	4
2-тарау. Құқықтық сілтемелер.....	4
3-тарау. Анықтамалар мен қысқарған сөздер.....	4
4-тарау. Жауапкершілік және өкілеттіліктер.....	4
5-тарау. Жалпы ереже.....	5
6 тарау. Құрметті атақтар беру шарттары.....	5
7 тарау. Құрметті атақтар, медальдар мен көтермелеулер беру шарттары	8
8 тарау. Құрметті атақтар беру тәртібі	8
9 тарау. Төсбелгілер мен Құрмет грамотасын тапсыру тәртібі	9
10 тарау. Ректордың Алғысын жариялау тәртібі.....	10
11 тарау. Қосымша шарттар.....	10
12 тарау. Келісу және тарату.....	10

1-тарау. Қолдану саласы

1. Ахмет Байтұрсынов атындағы ҚӨУ құрмет, академиялық атақтары мен наградалардың беру осы Ережесі (бұдан әрі-ереже) Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінде (бұдан әрі - Ахмет Байтұрсынұлы атындағы КӨУ) оның мәртебесін, ұйымдастырушылық құрылымын, өкілеттіктерін (құқықтарын) және жауапкершілігін басқарудың әкімшілік-құқықтық тұрғы бойынша бекітуге қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы Ереженің талаптары университеттің барлық құрылымдық бөлімшелерінде.

2-тарау. Құқықтық сілтемелер

3. Осы Ережеде келесі құқықтық құжаттарға сілтемелер қолданылған:

1) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Қазақстан Республикасының Заңы;

2) «Ғылым туралы» Қазақстан Республикасының 18.02.2011 жылғы № 407 - IV Заңы;

3) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің м.а. 22.11.2007 жылғы № 574 бекіткен жоғары оқу орнының Ғылыми кеңесі қызметінің үлгілік қағидалары және оны сайлау тәртібі;

4) Жоғары білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 27 шілдедегі № 28916 бұйрығымен бекітілген;

5) Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығымен бекітілген;

6) «Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай Өңірлік университеті» Коммерциялық емес акционерлік қоғамының 5.06.2020 жылғы №350 Жарғысы;

7) ҰС 082-2022 Ұйым стандарты. Іс-қағаздарын жүргізу;

8) ҚП 081-2022 Құжаттандырылған процедура. Құжатама басқармасы.

3-тарау. Анықтамалар мен қысқарған сөздер

4. Осы Ережеде келесі қысқарған сөздер қолданылады:

1) «Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ» КеАҚ – «Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғам;

2) ҚҚБ – Құжатамалық қамтамасыз ету бөлімі.

4-тарау. Жауапкершілік және өкілеттіліктер

5. Осы Ереже Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ КеАҚ Ғылыми кеңесінің шешімімен бекітіледі.

6. Енгізу және жаңарту үшін әзірлеушілер жауап береді.

7. Осы Қағидалардың талаптарын орындау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және үйлестіру үшін жауапкершілік және түпкілікті нәтижелердің сапасы университет қызметінің әрбір нақты кезеңін жүзеге асыруға қатысушы құрылымдық бөлімшелердің басшыларына жүктеледі.

8. Қауіпсіздікке, бөлімдегі құжаттың рұқсатсыз көшірілуіне және ресми ақпараттың таралуына бөлім басшылары жауапты.

5-тарау. Жалпы ереже

9. Ереже университет қызметкерлерін жұмыстағы жетістіктері мен білім және ғылым саласындағы жетістіктері үшін көтермелеу, сондай-ақ оны қалыптастырудың демократиялық және құқықтық әдістерін кеңінен пайдалана отырып, тиімді кадр саясатын жүзеге асыру, қызметкерлердің бастамасы мен дербестігін таныту үшін жағдайларды қамтамасыз ету мақсатында әзірленді. Ереже университеттің келесі Академиялық, құрметті атақтарын, марапаттары мен марапаттауларын белгілейді:

1) құрмет белгілері:

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-нің құрметті профессоры;

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-нің құрметті қызметкері.

2) төсбелгі медальдары:

«Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-нің дамуына сіңірген еңбегі үшін» медалі;

«Ахмет Байтұрсынұлы» құрмет медалі.

3) көтермелеу:

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-нің ректорының құрмет грамотасы;

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-нің ректорынан алғыс.

6 тарау. Құрметті атақтар беру шарттары

10. Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ құрметті профессоры атағы Қазақстан және басқа да елдердің штаттық негізде университетте жұмыс істейтін, сондай-ақ университетте жұмыс істемейтін азаматтарына, ірі ғалымдарға, көрнекті педагогтарға, білім мен ғылымның талантты ұйымдастырушыларына, білім беруді, ғылым мен техниканы дамытудағы елеулі еңбегі, жоғары білікті мамандарды даярлауға, университетті қалыптастыруға және нығайтуға қосқан жеке елеулі үлесі үшін белгілі өндіріс мамандарына берілуі мүмкін.

1) университет басшыларына, оқытушыларына және ғылыми қызметкерлеріне:

-ғылым докторы ғылыми дәрежесі және ғылыми атағы бар, ғылыми дәрежесі берілген адамдарды ғылыми жетекші немесе ғылыми кеңесші ретінде дайындаған, сондай-ақ кемінде 15 жыл ғылыми-педагогикалық жұмыс өтілі бар, оның ішінде университетте кемінде 10 жыл жұмыс өтілі бар, оның дамуына нақты елеулі үлес қосқан, ғылыми дәрежесі берілген адамдарды ғылым және жоғары мектеп проблемалары саласындағы еңбектерімен танымал. Университеттің дамуына нақты елеулі үлес университеттің Ғылыми-білім беру қызметінің және оқу-материалдық инфрақұрылымның жаңа бағыттарын құруға және қолданыстағы бағыттарын

дамытуға байланысты, оның ішінде стратегиялық маңызы бар Бөгде ұйымдардың (базалық кафедралар, зертханалар, бөлімдер, орталықтар және (немесе) олардың филиалдарын құру және т. б.) базасында ұсынылуы мүмкін университетті дамыту үшін білім беру сапасын кешенді арттыру және қазіргі заманғы экономика талап ететін мамандарды даярлау тұрғысынан маңызы зор;

- университетте қазіргі заманғы экономика талап ететін жаңа бағыттарды (мамандықтарды) әзірлеумен және енгізумен, жоғары білімнің білім беру бағдарламасының басшылығымен айналысатын;

- патенттері, өнертабысқа авторлық куәліктері және қызметтің әртүрлі салаларында практикалық қолданылуы бар басқа да зияткерлік меншік объектілері бар;

- Қазақстандық (халықаралық) конференциялардың, симпозиумдардың және жалпыға бірдей танылған мәртебесі бар басқа да оқу-әдістемелік немесе ғылыми-практикалық іс-шаралардың көрме қызметі мен жұмысында дипломдары немесе медальдары бар;

- мемлекеттік наградалары бар (ҚР ордендері, медальдары мен атақтары);

- екі және одан да көп монография шығарған, нөлдік емес импакт-факторы бар бес және одан да көп жарияланымдары бар, университеттің халықаралық ынтымақтастығына, университеттің жоғары білім беру ұйымдарымен, өзге де мекемелермен, кәсіпорындармен ұлттық және халықаралық байланыстарын нығайтуға белсенді қатысатын ҚР БҒМ (не ҚР БҒМ уәкілетті ұйымдарының) грифтері бар оқулықтар мен оқу құралдары бар және ұйымдар.

Үміткер жоғарыда көрсетілген бірнеше критерийлерге сәйкес келуі керек. Ерекшелік ретінде "құрметті профессор" атағы ғылым докторы ғылыми атағы жоқ, бірақ осы тармақта көрсетілген, университетте 10 жылдан астам жұмыс істеген, қызметкерлер мен білім алушыларда сөзсіз беделі бар, университеттің қоғамдық өміріне белсенді қатысатын қызметкерлерге берілуі мүмкін.

2) ғылым, техника, жоғары білім беру, ғылыми кадрларды тәрбиелеу және даярлау саласындағы қызметі жалпыға бірдей танылған университетпен тығыз ғылыми және оқу-әдістемелік байланысы бар ірі ғалымдарға, оқытушылар мен мамандарға беріледі. Атаққа ұсынылған ғалым, оқытушы немесе маман келесі бірнеше талаптарға сай болуы керек:

- кең ғылыми және қоғамдық даңққа ие болу;

- университет қызметі саласында белгілі бір ғылыми бағытты немесе ғылыми мектепті басқару немесе дамыту;

- аталған мәселелер бойынша көптеген зерттеулер мен жарияланған еңбектердің болуы;

- университеттің білім беру бағдарламалары мен дайындық бағыттары бойынша мамандарды даярлауға үлкен үлес қосу;

- халықаралық ынтымақтастық саласында өзін танытуға, жоғары білім берудің жетекші білім беру ұйымдарымен ұлттық және халықаралық байланыстарды нығайтуға белсенді қатысуға.

3) өзекті әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық мәселелерді шешуде ғылыми қоғамдастықтың, бизнестің және мемлекеттің дамуына үлес қосқан мемлекеттік және саяси қайраткерлерге;

4) жоғары білікті мамандарды даярлауға, университеттің қалыптасуына, нығайуына және дамуына жеке елеулі үлес қосқан, еңбек, оқу, тәрбие және әкімшілік қызметте ерекше жетістіктерге жеткен ғылым, білім берудің отандық және шетелдік қайраткерлеріне, ғылым мен техниканы дамытудағы елеулі еңбегі үшін өндірістің белгілі мамандарына беріледі.

11. Құрметті профессор университет басылымдарында тегін жариялауға, түрлі басылымдарда, сұхбаттарда, баяндамаларда және т. б. «Құрметті профессор» атағының болу фактісін көрсетуге, университеттің Ғылыми кеңесінің отырыстарына, ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің және Университет қызметкерлерінің басқа да санаттарының жиналыстары мен конференцияларына қатысуға, университетке мерзімсіз рұқсат алуға және кітапхананы пайдалануға мүмкіндік алуға құқылы Университет.

12. «Құрметті қызметкер» атағы университет қызметкерлеріне еңбек, оқу, тәрбие және әкімшілік қызметтегі үздік жетістіктері үшін, ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау мен олардың ғылыми-педагогикалық біліктілігін арттыруға сіңірген еңбегі үшін, университеттің дамуына қосқан елеулі үлесі үшін берілуі мүмкін.

«Құрметті қызметкер» атағы кемінде 25 жыл үздіксіз жұмыс өтілі бар (негізгі жұмыс орны бойынша) педагогикалық, ғылыми, инженерлік-техникалық, әкімшілік-басқару, Әкімшілік-шаруашылық, оқу-көмекші, Медициналық және қызметкерлердің басқа да санаттарына жататын, университеттегі негізгі жұмыс орны бойынша штатта тұратын қызметкерлерге беріледі үшін:

- Қазақстанда да, шетелде де университеттің беделі мен имиджін арттыруға бағытталған қызметті жүзеге асырудағы елеулі табыстар;

- білім беру процесін ұйымдастыруда және жетілдіруде айтарлықтай жетістіктер;

- білім беру процесіне сабақтарды ұйымдастыру мен өткізудің нысандары мен әдістерін, білім алушылардың дербестігін дамытуды, оларды оқытуды дараландыруды қамтамасыз ететін білім мен жаңа технологияларды енгізу;

- білім алушылардың ғылыми-зерттеу және жобалау-конструкторлық қызметіне практикалық дайындықтағы, басшылық етудегі жетістіктері;

- іргелі, қолданбалы ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша, оның ішінде білім беру мәселелері бойынша зерттеулердегі жетістіктер;

- білім алушылармен тәрбие жұмысын ұйымдастырудағы және жүргізудегі жетістіктер;

- университеттің қаржылық-шаруашылық қызметін ұйымдастырудағы, материалдық-техникалық және эксперименттік-өндірістік базасын дамытудағы және нығайтудағы табыстар.

7 тарау. Құрметті атақтар, медальдар мен көтермелеулер беру шарттары

13. Құрметті медальдар университеттің ең жоғары наградасы болып табылады, университетті дамытуға бағытталған ғылыми-педагогикалық, мемлекеттік, қоғамдық, әлеуметтік-мәдени және басқа да қызмет салаларындағы ерекше еңбегі үшін беріледі.

14. «Ахмет Байтұрсынұлы» құрмет медалі мемлекеттің көрнекті қайраткерлеріне, Ахмет Байтұрсыновтың өмірін, қызметін, шығармашылық мұрасын зерттеуге үлкен үлес қосқан білім, ғылым және мәдениет өкілдеріне және өскелең ұрпақты оқыту мен тәрбиелеу ісінде елеулі табыстарға беріледі.

15. Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ ректорының құрмет грамотасы моральдық көтермелеуді ынталандыру болып табылады және барлық санаттағы қызметкерлерге жоғары білікті мамандарды даярлауға, ғылым мен білім беруді дамытуға, университеттің беделін нығайтуға қосқан жеке шығармашылық үлесі үшін беріледі.

16. Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ ректорының алғысы барлық санаттағы қызметкерлер мен білім алушыларға адал жұмысы және жұмыстың салмақты нәтижелері үшін моральдық көтермелеу ретінде жариялануы мүмкін.

17. Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ ректорының алғысымен, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ ректорының Құрмет грамотасымен марапаттау және «Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ құрметті қызметкері» құрметті атағын беру осындай ретпен жүргізіледі, әрбір келесі марапаттау кемінде үш жылдан кейін жүргізіледі.

8 тарау. Құрметті атақтар беру тәртібі

18. Университеттің басшылық құрамы, оның оқу және ғылыми бөлімшелері, сондай-ақ бастауыш кәсіподақ ұйымының сайланбалы органы «Құрметті профессор» атағын беруге бастамашылық жасауға құқылы. Кандидатты ұсынудың алдында оның кандидатурасының белгіленген талаптарға сәйкестігін қоғамдық талқылауда болуы тиіс.

19. Құрметті атақтар мен медальдар беру туралы құжаттар ғылыми хатшыға Ғылыми кеңестің сараптама комиссиясының отырысына дейін екі аптадан кешіктірілмей келіп түсуі тиіс :

- ізденушінің педагогикалық, ғылыми және (немесе) қоғамдық үлесін сипаттай отырып, ізденушіге "құрметті профессор" атағын беру туралы дәлелді өтініш;

- патенттердің, ғылыми, ғылыми-әдістемелік еңбектердің, өзге де жұмыстардың тізімі;

- ғылыми дәреже беру туралы диплом, ғылыми атақ беру аттестаты;

- ғылыми-педагогикалық, оның ішінде университеттегі еңбек өтілін растайтын анықтама;

- ізденушінің қойылатын талаптарға сәйкестігін және «Құрметті профессор» атағын беру мүмкіндігін растайтын басқа құжаттар.

Ғылыми кеңестің сараптама комиссиясының отырысы Ғылыми кеңес өткізілгенге дейін күнтізбелік сегіз күннен кешіктірілмей өткізіледі. Сараптама комиссиясының оң шешімі болған кезде мәселе университеттің Ғылыми кеңесі отырысының күн тәртібіне енгізіледі.

Ғылыми кеңестің Сараптамалық комиссиясы отырысының қорытындысы бойынша ізденушінің Қостанай Өңірлік университеті Ахмет Байтұрсынұлының құрметті атақтары мен медальдарын беру туралы ереженің талаптарына сәйкестігі туралы қорытынды қабылданады.

Ғылыми кеңестің сараптама комиссиясының отырысында қабылданған ізденушінің құрметті атақтар мен медальдар беру туралы ереженің талаптарына сәйкестігі туралы қорытынды ізденушінің назарына жеткізіледі.

20. «Құрметті профессор», «Құрметті қызметкер» атақтарын беруге кандидаттарды ұсынуды университет бөлімшелері, институттар кеңестері, университет проректорлары жүзеге асырады.

21. Құрметті атақтар беру туралы шешімді университеттің Ғылыми кеңесі көпшілік дауыспен ашық дауыс беру арқылы қабылдайды. Шешім нәтижелері бойынша Басқарма Төрағасы-ректордың бұйрығы шығарылады, оның негізінде «Құрметті профессор» дипломы (бұдан әрі-диплом) беріледі.

22. Құрметті профессорға диплом беріледі, оның есімі университеттің құрметті профессорларының кітабына енгізіледі, университет тарихы мұражайында сақталады.

23. Құрметті қызметкерге белгіленген үлгідегі куәлік беріледі.

9 тарау. Төсбелгілер мен Құрмет грамотасын табыстау тәртібі

24. Наградадарға кандидаттарды ұсынуды университет бөлімшелері, проректорлар жүзеге асырады.

25. Төсбелгілерді табыстау туралы шешімді университеттің Ғылыми кеңесі қарапайым көпшілік дауыспен ашық дауыс беру арқылы қабылдайды. Шешім нәтижелері бойынша университет бойынша тиісті бұйрық шығарылады. Қызметкер тек бір рет Құрмет медальдарымен марапатталуы мүмкін.

26. «Құрметті профессор» дипломы, «Құрметті қызметкер» куәлігі, медальдар мен көтермелеулер салтанатты жағдайда тапсырылады. Марапаттау туралы жазба қызметкердің еңбек кітапшасына Басқарма Төрағасы – университет ректорының бұйрығы негізінде енгізіледі.

27. Ректордың құрмет грамотасымен марапаттауға кандидаттарды ұсынуды университет бөлімшелері, институттар кеңестері жүзеге асырады.

28. Университет әкімшілігінің марапаттау туралы шешімінің нәтижелері бойынша университет бойынша тиісті бұйрық шығарылады. Белгіленген үлгідегі құрмет грамотасы салтанатты жағдайда тапсырылады, марапаттау туралы жазба оның еңбек кітапшасына енгізіледі.

10 тарау. Ректордың алғысын жариялау тәртібі

29. Ректордың алғысына ұсынуды проректорлар мен құрылымдық бөлімшелердің басшылары ресімдейді. Алғыс жариялау кезінде университет бойынша тиісті бұйрық шығарылады. Қызметкерге жариялануы мүмкін алғыс санымен шектелмейді. Ректордың алғысы салтанатты түрде жарияланады және оның еңбек кітапшасына тиісті жазбамен енгізіледі.

11 тарау. Қосымша шарттар

30. Марапаттау университеттің мерейтойлық күндерін мерекелеу кезінде бір жылдағы жұмыстың қорытындысын шығару кезінде жүзеге асырылады. Марапаттау мереке күндеріне, қызметкерлердің мерейтойлық күндеріне сәйкес келуі мүмкін. Марапаттау материалдары тиісті күн басталғанға дейін екі аптадан кешіктірілмей ұсынылуы тиіс.

12 тарау. Келісу және тарату

31. Ережені келісу, бекіту және тарату ҚП 082-2022 Құжатталған процедура. Құжаттамаларды басқаруға сәйкес жүргізілуі тиіс.

32. Осы Ереже проректорлармен, құқықтық қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу бөлімінің бастығымен, Академиялық қызмет жөніндегі басқарманың бастығымен, персоналды басқару бөлімінің бастығымен келісілуі тиіс.

33. Құжаттың түпнұсқасы «Бекіту парағымен» бірге қабылдау-тапсыру актісіне сәйкес ҚҚБ не сақтауға беріледі.

34. Осы Ереженің жұмыс данасы университеттің веб-сайтында ішкі корпоративтік желіден кіру мүмкіндігімен орналастырылады.